

ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ З ПРЕДМЕТА КУРС ЗА ВИБОРОМ “СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЗНІМНОЇ ОРТОДОНТИЧНОЇ ТЕХНІКИ” НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-СУБОРДИНАТОРІВ

А. Д. Бабенко

ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет”

IMPLEMENTATION OF THE MAIN STATEMENTS OF THE EDUCATION PLAN ON THE SUBJECT BY CHOICE “MODERN TECHNOLOGY OF THE APPLICATION OF NON-REMOVABLE ORTHODONTIC TECHNIQUE” AT THE PEDIATRIC STOMATOLOGY DEPARTMENT OF IVANO-FRANKIVSK NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY FOR THE STUDENTS-SUBORDINATORS

A. D. Babenko

SHEI “Ivano-Frankivsk National Medical University”

У статті висвітлена методика впровадження в педагогічний процес основних положень навчального плану з предмета курс за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” на кафедрі дитячої стоматології Івано-Франківського національного медичного університету для студентів-субординаторів стоматологічного факультету. На основі типової програми дисципліни нами розроблено та адаптовано навчально-методичний комплекс, який забезпечить професійну підготовку спеціалістів європейського рівня. Лекційний матеріал та практичні заняття з цього предмета сприяють удосконаленню навичок діагностики та лікування ортодонтичної патології, сучасного ортодонтичного лікування із застосуванням незнімної апаратури, а також попередження та усунення помилок і ускладнень, які можуть виникати при терапії брекет-системами. Розроблений та адаптований комплекс навчально-методичного забезпечення дозволяє ефективно подати студентам-субординаторам стоматологічного факультету матеріал із дисципліни курс за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” та здобути їм необхідні сучасні знання і вміння з такої досить складної вузької спеціальності у стоматології, як ортодонтія.

The article demonstrates the method of implementation of the main statements of the educational plan on the subject by choice “Modern technology of the application of non-removable orthodontic technique” into pedagogical process at the Pediatric Stomatology Department of Ivano-Frankivsk Medical University for the students-subordinators. We have developed and adapted education-methodical complex that provides qualified training for the European level professionals based on the typical program. The material of the lectures and practical lessons influence the improvement of the diagnostic skills and treatment of orthodontic disorders by administration of the non-removable appliances as well as prevention and management of the mistake and complications in treatment by bracket-system. It has been proved that developed and adapted by us education-methodical complex enables to present the students-subordinators of the stomatological faculty on the subject by choice “Modern technology of application of non-removable orthodontic technique” and gain required knowledge and skills in a such complicated specialty in Stomatology as Orthodontics.

Вступ. У рамках кредитно-модульної системи освіти першочерговим завданням виступає тісна співпраця між викладачем і студентом та їх спільні зусилля по засвоєнню нового складного навчального матеріалу, а саме: від студента – постійне самовдосконалення і тривала самопідготовка,

а від викладача – висококваліфікована методична і творча праця, спрямована на послідовність надання знань та їх систематизацію з включенням елементів міждисциплінарної інтеграції. Така спільна робота обох сторін сприяє формуванню в студента професійних вмінь, навичок та клінічного мислення справжнього висококваліфікованого спеціаліста [6].

Останнім часом спостерігається підвищення поширеності зубощелепних аномалій [1], що можна пояснити збільшенням кількості звертань за наданням ортодонтичної допомоги пацієнтами різного віку через підвищення культурного рівня населення, розвиток науково-технічного прогресу тощо [2]. Сучасна незнімна ортодонтична техніка дозволяє досягти в процесі лікування стійких морфологічних та естетичних результатів не тільки в дітей та підлітків, але й у дорослих.

Таким чином, поглиблення знань щодо застосування таких сучасних методів лікування ортодонтичних хворих, як застосування незнімної апаратури, на нашу думку, є вкрай необхідним елементом для підготовки майбутнього фахівця-стоматолога.

Згідно з вимогами кредитно-модульної системи навчання викладання предмета курс за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” на кафедрі дитячої стоматології проводиться з 2013 року. Мета цього предмета – досягнення кінцевих цілей дисципліни “Ортодонтія”, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за спеціальністю “Стоматологія” відповідно до блоку її змістових модулів, та є основою для побудови змісту цього курсу за вибором [8].

Основна частина. З метою забезпечення навчальної діяльності та викладання курсу за вибором на кафедрі дитячої стоматології ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет” було розроблено та адаптовано навчально-методичний комплекс для 60 академічних годин на основі типової програми, який повинен забезпечити професійну підготовку спеціалістів європейського рівня. Методичний комплекс включив у себе: робочу навчальну програму, яка складена на основі Програми курсу за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” підготовки спеціаліста напряму 1201 “Медицина” спеціальності 7.12010005 “Стоматологія”, лекційний матеріал (48 годин), методичні рекомендації і вказівки для практичних занять (12 годин) та методичні матеріали для самостійної роботи студентів (60 годин). Всього – 120 годин.

Згідно з розділом XV “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року [3] та розробленими на його основі вказівками центрального методкому і навчального відділу ІФНМУ нами проведено скорочення академічних годин із внесенням змін та

доповнень до робочої програми з цієї дисципліни, а саме: виклад лекційного матеріалу – до 14 академічних годин (замість 48), а практичних занять – до 6 (замість 12). Всього 20 академічних годин замість 60.

Було проведено об’єднання лекцій, виділення найсучаснішого та найцікавішого матеріалу, викинуто теми, які розглядалися на практичних заняттях із ортодонтії на IV та V курсах навчання.

Виклад лекційного матеріалу, незважаючи на внесені поправки, й надалі буде нести проблемний характер. Під час лекцій студенти матимуть змогу поглибити свої знання про концепції росту та розвитку зубо-щелепно-лищевої системи в дітей, сучасні методи діагностики в ортодонтії, зануритися у філософію лікування пацієнтів із зубощелеповими аномаліями незнімною апаратурою у віковому аспекті, аналізувати історію розвитку брекет-техніки, вивчити всі етапи підготовки пацієнта до лікування брекет-системами, дізнатися про сучасні ортодонтичні аксесуари, інструменти та пристосування, уявити та проаналізувати помилки і ускладнення, що виникають у ортодонтичних пацієнтів на тлі терапії незнімною технікою. З метою глибшого пізнання студентом предмета лекторами підготовлені мультимедійні презентації для візуалізації лекційного матеріалу і, відповідно, полегшення процесу його засвоєння [4].

На практичних заняттях курсу за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” широко використовуються різноманітні технічні засоби, а саме: сучасний ортодонтичний інструментарій, апарати та аксесуари, унаочнення у вигляді моделей щелеп та ортопантограм, навчальних відео- та фотоматеріалів. Заняття проводяться у формі ділової гри, що оптимізує засвоєння майбутніми спеціалістами широкого діапазону знань сучасної ортодонтичної науки [5].

Таким чином, практичне заняття сприяє удосконаленню навичок діагностики зубощелепних аномалій та деформацій і їх усунення шляхом застосування незнімної ортодонтичної апаратури залежно від віку та клінічної ситуації, а також попередження та усунення помилок і ускладнень, які можуть виникати на тлі застосування сучасних методів ортодонтичної терапії.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Контроль проводиться методом тестування по всіх розділах програми. Як поточний контроль використовується усний чи письмовий

контроль знань за питаннями практичного заняття, виконання практичного навичку, розв'язування тематичних задач і тестів.

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України у 2005 році. При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються бали: максимальна кількість балів за практичне заняття – 32, а мінімальна – 16. Таким чином, максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність складає: 3 заняття $\times$ 32 = 96 балів, а мінімальна кількість балів для складання заліку складає: 3 заняття $\times$ 16 = 48 балів.

Оцінювання модуля проводиться на основі поточної навчальної діяльності (в балах). Максимальна кількість балів за вивчення курсу за вибором становить 96 балів. Додаткові 4 бали студент може отримати за індивідуальну дослідницьку роботу.

Самостійна робота студентів передбачає вивчення окремих тем, які не входять до плану аудиторних занять. Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час поточного контролю на практичному занятті.

Підсумковий контроль успішності навчання з предмета курсу за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” здійснюється за допомогою заліку. Залік – це

така форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях (Положення “Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах” (Наказ Міносвіти України від 2 червня 1993 року № 161). При наявності заліку як форми підсумкового контролю з навчальної дисципліни підсумковий модульний контроль відсутній, а окреме заняття для приймання заліку не передбачено. Результати складання заліку оцінюються за двобальною шкалою: “зараховано” і “не зараховано”.

Студент отримує оцінку “зараховано” за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою з курсу за вибором, відвідування всіх навчальних занять – лекцій та практичних занять, визначених календарно-тематичним планом кафедри [7, 8].

Висновки. Розроблений, адаптований та доповнений комплекс навчально-методичного забезпечення дозволяє ефективно подати студентам-субординаторам стоматологічного факультету матеріал з дисципліни курсу за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” та здобути їм необхідні сучасні знання і вміння з такої досить складної вузької спеціальності у стоматології, як ортодонтія.

Список літератури

1. Алимский А. В. Изучение возрастной динамики распространенности аномалий зубочелюстной системы среди детского населения / А. В. Алимский, А. Я. Долгоаршинных // Ортодонтия. – 2008. – № 2 (42). – С. 10–11.
2. Анохина А. В. Приверженность ортодонтическому лечению на различных этапах развития зубочелюстной системы / А. В. Анохина, О. Р. Галиулина // Ортодонтия. – 2008. – № 2 (42). – С. 7–9.
3. Коментар окремих положень Закону України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року // Офіційний вісник України. – 2014. – № 63. – С. 7.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – С. 268–275.
5. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки та проведення практичних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В. Є. Мілерян. – К. : Хрещатик, 2004. – 80 с.
6. О целесообразности кредитно-модульной организации учебного процесса в системе высшего стоматологического образования / Ю. В. Думанский, А. Н. Талаленко, А. А. Удод [и др.] // Український стоматологічний альманах. – 2011. – № 4. – С. 110–115.
7. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / за ред. В. Л. Ортинського. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 270 с.
8. Програма курсу за вибором “Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки” підготовки спеціаліста напряму 1201 “Медицина” спеціальності 7.12010005 “Стоматологія”. – К., 2013. – 24 с.

Отримано 02.06.15